

Naš tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / ŠTEVILKA 33

CELOVEC, DNE 18. AVGUSTA 1966

CENA 2.— ŠILINGA

Neonacizem v Avstriji

Televizijski film »An Austrian Affair« (Avstrijska afera), ki so ga producirali Američani o vprašanju Borodajkevica in o vseh njegovih predpogojih in posledicah in ki smo ga pred kratkim videli tudi v avstrijski televiziji, je izzval v naši državi mnogo hrupa. Protesti so sledili predvsem od tistih, ki se raje ne spomnijo glasno na Hitlerjevo »slavno« avstrijsko meddobje. Svobodnjaški študentje, katere je filmski avtor posebno ostro, a pravično zadel, so zelo demokratsko uprizarjali diskusije k temi »Ali smo neonacisti, antisemiti in antidemokrati?«, pri kateri so bile slišati pogosto izjave kot: »V Avstriji ni niti trohice demokracije«, in slične.

Ali v Avstriji, tako se bomo vprašali, res ni neonacizma, res ni na delu tistih demonstrikov, ki so človeštvo pred nedavnimi leti pahnilo v grozovit prepad gorja in krvi?

Strela na Južnem Tirolskem, strela na človeka, ki pride ob življenje — v trenutku pogajanj in morebitne rešitve, teror na vseh linijah: tudi to so dejstva. V tisti avstrijski deželni prestolnici, ki je južnotirolski meji najbližja, v Innsbrucku, je od 13. do 17. julija t. l. bilo prizorišče tretjega zveznega festivala telovadcev. Žrtve fašizma in cela vrsta drugih organizacij so pravočasno v posebni dokumentaciji opozarjale na nevarnost in protiaustrijski ter antidemokratski ton te prireditve. Organ teh velenemških telovadcev slavi vojne zločince kot patriote in blati tiste, ki so se resno borili za ustanovitve nove, neodvisne Avstrije. Vsa ta dejstva niso samo nepomembni simptomi in zadnji ostanki od Avstrijcev že zdavnaj premagane preteklosti, ampak bi morali dati še vedno misliti vsakemu demokratu, kateremu je nemoten razvoj naše domovine pri srcu. Zdi se, da gotovi krogi, dokler padajo na Dunaju in v Južnem Tirolu človeške žrtve, še niso razumeli, da metode analfabetov ne sodijo več v našo dobo. Tega dinamičnega jezika nihče ne bo hotel razumeti.

V teh dneh bijejo pristaši velenemške ideje tudi ognjevit boj proti Avstrijskemu leksikonu, katerega prvi zvezek (drugi sledi v doglednem času) je izšel pri Avstrijski državni založbi. Ne gre jim v koncept, da je ta pomembna publikacija prvič prikazala nemško-nacionalne težnje v pravi luči in je tudi pri navedbi slovenskih krajevnih imen bila pravična. Ne gre jim v koncept, da leksikon ne uporablja izraza »Windisch«, ki je nastal v retorti le-teh ljudi zato, da bi lahko delili in vladali. Posledice: protestna pisma na vladne predstavnike, na založbo, protestna zborovanja raznih nemškonacionalnih organizacij predvsem na Koroškem, publicistični pritisk v raznih listih in lističih, diskriminacija Avstrijske lige za človečanske pravice, češ da je dala material za leksikon in je kriva vsemu temu. Svobodnjaški parlamentarec dr. van Tongel je imenoval v parlamentarni interpelaciji (naslovljeni na prosvetnega ministra) leksikon »škandalozno pisarino« ter zahteval, da se naklada uniči. Pred več kot tridesetimi leti so v tedaj nacistični Nemčiji gorele prve knjige režimu neljubih avtorjev na grmadi. Ali naj bi prišlo po predstavi gotovih gospodov do takih nekulturnih dejanj tudi danes samo zaradi tega, ker vsebina leksikona ne odgovarja predstavi gotovih ljudi? Ustredi docela neupravičenim zahtevam teh ljudi z dvomljivo preteklostjo, a brez bodočnosti, bi pomenilo nepotrebnost kapitulacije avstrijskih odločujočih krogov. Ugled Avstrije v svetu prav zaradi teh nacističnih tendenc trpi, ne samo zaradi žalostnih dogodkov na Južnem Tirolskem.

Imeti bo treba pred očmi predvsem eno: v še tako demokratski državi ne more biti svobode za odstranitev svobode! Naj so simptomi na videz še tako nepomembni: vsaka propustljivost v tem oziru krepi sile, ki so protiaustrijske in s tem tudi nedemokratske!

dr. r. v.

Predrzo slavlje Ulbrichtovega režima

Zid, ki loči Nemčijo v dva dela, bi naj bil spomenik komunističnega junaštva

V petek preteklega tedna je poteklo pet let, odkar so postavili zid, ki loči Nemčijo v dva sveta. Ta jubilej so v Vzhodni Nemčiji kar se da slovesno proslavili. Mesto je bilo okrašeno z zastavami. Popoldne pa so odkrili spominski kamen štirinajstim mejnim stražnikom, ki so izgubili življenja, ko so hoteli zabraniti nedovoljeni beg vzhodnonemških državljanov na zahod. Spomenik stoji samo sto metrov oddaljen od sramotnega zidu. Letos se je zgodilo prvič, da je vzhodnonemški režim slovesno proslavil obletnico postavitve zidu, ki je sramota za ves komunistični svet. Vzhodnonemški tisk in drugi komunistični listi imenujejo to zgradbo »antifašistični ščitni zid«, ki je baje omogočil plodovit gospodarski razcvet Vzhodne Nemčije.

Sicer pa trpi Nemčija samo za svoja grozodejstva, ki si jih je dovolila med zadnjo svetovno vojno. Vrača se ji za zlo, ki ga je prizadela nešteti drugim. Tudi koroški Slovenci smo bili včlenjeni v nemške uničevalne načrte. Ostanke iz koncentracijskih taborišč nam jasno dovolj pričajo o njih, poleg tistih, ki so se vrnili iz kacetov. Več takih sramotnih zidov je Nemčija v tistem žalostnem času postavila sama, ne vede, da si jih postavlja zase. Še danes po dvajsetih letih stoji.

Tak sramotni zid je hotela takratna Nemčija postaviti v slovensko zgodovino; zid, ki bi naj izbrisal slovensko preteklost in preprečil slovensko bodočnost. Kjer bi sedaj po takratnih nemških načrtih morali bivati naši ljudje in najti »nov dom«, tam se danes biva Nemec z Nemcem, strelja brat na brata. In vrhu tega te boje še praznuje kot junaško delo.

Kolikor je mogoče ugotoviti, je pustilo na železni zavesi življenje doslej 126 oseb, ki so padle pod streli vzhodnonemških mejnih straž ali zaradi eksplozije min v smrt nem pasu.

Še danes zaničevanje in ogorčenje

Uradna izjava bonnske vlade k petletnici postavitve zidu pravi, da je današnja sodba svobodnega sveta o tem zidu v Berlinu še vedno polna ogorčenosti in zaničevanja. Politiko tega zidu, ki je za Ulbrichta vprašanje biti ali ne biti, tolmačijo druge komunistične partije vedno močnejše kot balast.

Erhardtove ugotovitve

Zvezni kancler Erhard je po televiziji izjavil, da je višek predrznosti vzhodnonem-

škega režima, če praznuje petletnico obstanka tega sramotnega zidu kot zmago. S tem hočejo mogotci v vzhodnem Berlinu svetovno javnost samo odvrniti od svojega političnega in moralnega poloma. Na ta način nobena dežela na svetu ne more ščititi svojih meja, tudi ne diktatura. Erhardt je zagotovil tudi, da si njegova vlada resno prizadeva, da zboljša svoje odnose do vzhodnoevropskih narodov vključno njihovi drugačni svetovnonazorni usmerjenosti in da nadaljuje mirovni pohod, ki ga je pričela letos marca.

Posebej je govornik poudaril, da bo kljub temu zidu prišlo do združenja obeh Nemčij. Kajti ni možna celotna Evropa brez celotne Nemčije. Brez združitve Nemčij ni mogoče odstraniti napetosti.

Spet naj ,reši' razstrelivo Južno Tirolsko

Napadalci na Južnem Tirolskem se ne morejo umiriti. Spet so neznani storilci položili razstrelivo na železniški progi med Freienfeldom in Malsom na Južnem Tirolskem. Tik pred mostom v Malsu je eksplodiralo razstrelivo, ki je poškodovalo tovorni vlak in dva železničarja, od teh enega hudo. 15 minut pred eksplozijo je peljal po tej progi delavski vlak Brenner-Bozen, ne da bi bilo prišlo do eksplozije. Šele lokomotiva naslednjega vlaka je sprožila razstrelivo. Nekaj časa za tem napadom bi moral peljati po tej progi poseben vlak izletnikov (Rim-München). Vendar so vlak mogli še pravočasno ustaviti. S tem so preprečili naj-

brž največjo nesrečo v zadnjem trenutku. Eksplozija je udarila pod tirnice približno dva metra globoko jamo, ki jo je vlak s 50 vagoni prevozil počasi, ne da bi iztiril. Medtem pa je prišla vest o drugi eksploziji iz Tauferertala severno od Brunecka. Eksplozija je bila tako močna, da so jo slišali daleč naokoli in so prebivalci v paničnem strahu zapuščali stanovanja in hiše ter hiteli na odprte ceste. Napad je bil namenjen električni napravi z visoko napetostjo v bližini Kematena v Tauferertalu. Naprava je bila hudo poškodovana.

In običajni zaključek teh zločinskih dejanj: storilci so izginili brez sledu.

Mora vojna v Vietnamu še trajati?

Ameriški vrhovni vojaški poveljnik v Južnem Vietnamu, general William Westmoreland, je pred kratkim obiskal predsednika ZDA Johnsona na njegovem posestvu v Teksasu, da bi razpravljal z njim o vietnamski vojni. Prej se je general sestal z vrhovnim vojaškim poveljnikom v Pacifiku, admiralom Sharpom, in se z njim posvetoval o položaju v južnovzhodni Aziji.

Po teh razgovorih je izjavil predsednik Johnson na tiskovni konferenci, da je treba računati z dolgotrajno vojno v Vietnamu. General Westmoreland potrebuje še pred koncem tega leta več vojakov, kajti sedanja sila okroglih 290.000 ameriških vojakov ne zadošča več. ZDA se bodo bojevale tako dolgo, kolikor je poudaril Johnson, da bodo komunisti uvideli, kako neizgledni so njihovi načrti, in da bodo pripravljeni do mirovih pogajanj.

V zadnjih osmih dneh so ponovno pomnožili število ameriških vojakov v Vietnamu za 8000 mož.

Ni dneva brez bombnih napadov

Kakor poročajo ameriški viri, so ameriške letalske enote pretekle ponedeljek ponovno napadle dve vasi med Severnim in Južnim Vietnamom.

Južno od Xuan Hoa sta dve letali porušili 20 hiš, štirje vietnamski civilisti so bili ubiti, 35 pa jih je bilo ranjenih. Pri drugem napadu so ameriški bombniki napadli vas v Mekong-Delti, kjer je zgubilo življenje pet civilistov; 15 jih je bilo ranjenih.

Samo preteklo soboto so ameriška vojaška letala izvedla vsega 104 napade na Severni Vietnam. Pri tem so uničila 14 skladišč goriva, dve raketni postojanki ter važne prometne proge.

Komunistični tisk v Vzhodni Nemčiji, Sovjetski zvezi in Severnem Vietnamu poroča

Nova politična afera v Bonnu

V Zahodni Nemčiji se množijo javni in tajni napadi na zveznega kanclerja Erhardta. Precej razburjenosti je povzročilo pred kratkim pismo vodje CDU/CSU Rainerja Barzela, ki je prišlo na skrivnostni način v nemško javnost. Iz pisma sledi, da je Barzel svaril kanclerja in mu očital, da zahteva od ljudstva žrtve, ne da bi obenem utemeljil potrebo teh žrtev. Baje je Barzel še pisal, da Erhardt ljudstva ne sme nasiliti samo s frazami kakor »stabilnost«, »varčevanje«, če hoče ohraniti zaupanje. Pisec pisma zavzema tudi stališče do gospodarskega vprašanja, ko pravi, da je treba gospodarstvo okrepiti s skupnim programom v smislu

o hudih ameriških napadih preteklo soboto na neki jez v gosto naseljenem hanojskem predmestju, ki so porušili stanovanja in ubili mogo prebivalcev. V zadnjem času so Američani pogosto napadali obrambne jeze ob potokih, ki so zaradi dežja poplavlili okolico.

GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. JAKOBU

Starše in vzgojitelje obveščamo, da se prične pri šolskih sestrah v Št. Jakobu v Rožu enoletna gospodinjstva šola, ki zadosti tudi 9. šolskemu letu, s svojim rednim poukom 12. septembra 1966. Prijave so še možne. Pogoj za vstop je uspešen zaključek 8. šolske stopnje.

Vodstvo šole

VABILO

Mešani zbor Katoliškega prosvetnega društva v Glosbanci in moški oktet Katoliškega prosvetnega društva »Edinost« v Štebnu priredita

PEVSKI KONCERT

v soboto, dne 20. avgusta 1966, ob osmih zvečer pri Voglu v Št. Primožu.

Dekleta bodo nastopila v podjunjskih narodnih nošah.

Vsi ljubitelji slovenske pesmi prisrčno vabljeni!

Politični teden

Po svetu . . .

BRITANSKI MINISTRI SO MENJALI STOLČKE

Pretekli teden so v Londonu objavili, da so preuredili vladni kabinet; sprememba je zadela šest ministrstev. Vendar so zamenjali samo vodje ministrstev, ne da bi bile sprejete nove osebe. To spremembo so vzeli na znanje brez posebnega začudenja.

Dosedanji gospodarski minister George Brown (51 let) je prevzel zunanje ministrstvo; njegov predhodnik v tem ministrstvu Michael Stewart (59) je postal gospodarski minister. Minister Commonwealtha je postal dosedanji predsednik spodnjega doma Herbert Bowden. Prejšnji minister Commonwealtha Arthur Bottomley je postal minister za razvojno pomoč. Gradbeni minister je Anthony Greenwood, ki je bil doslej minister za razvojno pomoč. Predsednik spodnjega doma pa je postal Richard Grossman, prejšnji minister za stanovanjske zadeve.

Prvi odmevi na spremembo vlade vsekar niso prijazni. Sindikalne organizacije so se o njej izrazile zelo zaničevalno. Konservativni krogi so mnenja, da se je Wilson poslužil te igre, da bi odvrnil svetovno pozornost od razdora v njegovi stranki. Tisk je zamenjavo ministrov sprejel zelo zadržano. List »Times« svari, da številne spremembe niso ravno znak za močno vlado. Nekateri komentatorji se sprašujejo, če je Brown pravi mož za zunanje ministrstvo, saj je v zadnjem času izgledal zelo izčrpan; tudi njegova gospodarska politika se ni mogla prav uveljaviti. Listi pa poudarjajo, da je Brown močan zagovornik Evropske gospodarske skupnosti, h kateri bi naj Velika Britanija pristopila.

To Wilsonovo dejanje stoji ob koncu britanske vladne dobe, ki je bila polna razočaranj, težav in hudih borb. Hkrati pa stoji ob začetku parlamentarnih počitnic. Tik pred koncem delovne sezone je britanska vlada še sprejela zakon o cenah, ki pa so ga zavrnili »uporniki« v britanski vladi.

V NIGERIJ SO SE UPRLI VOJAKI

Vojaški upor v Nigeriji je povzročil okrog 50 smrtnih žrtev. Pričel se je v vojašnicah v kraju Abeokuta, 100 km oddaljenem od Lagosa, in v Ikeji, 20 km oddaljeni od prestolnice. Vojaški oddelki so zasedli sedež predsednika vlade generala Ironsija.

SMRTNE ZMOTNE AMERIŠKIH LETAL

Skoraj ni dneva, da ne bi ameriška vojaška letala ne napadala ciljev na vietnamskem ozemlju. Pri tem pa ne gre samo za napade na važne postojanke na sovražnem bojnem polju kakor npr. skladišča vojnega materiala. Ameriški bombniki so baje napadli tudi docela mirne kraje, kakor južnovietnamski vasi Truong Thanh in Mekong-Delta. Pri tem je našlo 26 vaščanov smrt, 114 pa jih je bilo ranjenih. Prvotno so objavili precej nižje število.

Ameriški predsednik Johnson je ukazal raziskavo tega primera. Vojaški zastopnik v Sajgonu je izjavil, da je predsednik Johnson pri tem pismeno stavil naslednja tri vprašanja, na katera so odgovorili pritrdilno: So bile ob času, ko sta bili vasi bombardirani, vietkonške vojaške enote v vasi?

— 2. Ali so streljali iz vasi na izvidniško letalo, ki je pred napadom preletelo kraj in potem usmerilo bombnike na omenjeni cilj? — 3. Ali so Vietkongovci s silo zabranili vaškemu prebivalstvu, da bi zapustilo vasi?

Te ugotovitve slone na izjavah ameriškega poslanstva v Sajgonu, ki pa se spet opirajo na poročila pri napadu preživelih. Poročevalka UPI z imenom Elisabeth Halstead pa je proti temu zatrjevala, da ob času napada v vasi ni bilo vietkonške vojske; napad je popolnoma iznenadil vaščane. Kakor so vedeli povedati prebivalci vasi, od 3. avgusta naprej ni nobenega Vietkonga več v vasi, zato tudi ni mogoče, da bi kdo iz vasi

med slovenskimi manjšinami . . .

DEZELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

V Zagrebu se z vso vnemo pripravljajo na jesenski velesejem, ki bo od 8. do 18. septembra 1966. Na njem bo sodelovalo 55 držav iz Evrope, Amerike, Azije in Afrike, med temi pa bo kar 30 držav v razvoju. Statistični urad velesejma je izračunal, da bo na jesenski prireditvi v Zagrebu razstavljenih okoli 180.000 različnih izdelkov in proizvodov.

Med tujimi državami bo razstavljala tudi Italija na enem izmed prvih mest, saj bo v njenem paviljonu nastopalo približno 80 podjetij. Primerno bodo zastopani tudi proizvajalci in trgovci iz dežele Furlanije-Juljske krajine. Nastopili bodo posamično in skupinsko v okviru kolektivne razstave, ki jo bo organizirala videmska trgovska zbornica. Tudi iz Gorice so se prijavile posamezne tvrdke.

GORIŠKI OBČINSKI SVET JE USTANOVIL KONZORCIJ ZA INDUSTRIJSKI RAZVOJ GORICE

Goriški občinski svet je izglasoval statut konzorcija za industrijski razvoj Gorice, v katerem bodo poleg občine Gorice še občina Sovodnje, pokrajinska uprava ter trgovinska zbornica in hranilnica.

Slovenski občinski odborniki v goriškem občinskem svetu so že tik pred političnimi volitvami leta 1963 opozorili predstavnika goriške občine na veliko zaskrbljenost slovenske javnosti glede nameravanega začrtanja velikopoteznega industrijskega področja na območju Standreža in Sovodnj, ker bi njegova realizacija zadušila življenje slovenske narodne skupnosti na tem območju.

Takrat je predstavnik goriške občine zelo nejevoljno sprejel predlog vodstva Slovenske demokratske zveze. Celo razgovori med goriško in sovodenjsko občino so bili prekinjeni ali vsaj odloženi. Na vsak način se javno tisto leto 1963 niso več vršili.

Prve dni marca 1964 pa je vprašanje zopet stopilo na dan. To pot je bil predstavnik goriške občine že drugi gospod. Slovenci so sestavili obširno vlogo na goriškega župana, ki jo je v slovenskem prevodu 12. marca objavil Katoliški glas. Slo je za ugovor proti nameravanemu nastanku industrijskega področja, za katerega je bilo potrebnih kakih 270 hektarov zemlje. Na to področje naj bi tudi naselili kakih 14.000 oseb, delavcev z družinami. Načrt je bil očitno naperjen proti Slovincem.

streljal na ameriška letala. Neki ameriški svetovalec v kraju Can Tho, ki leži blizu nesrečnih dveh vasi, je menda ves iz sebe zaklical, ko je slišal o napadu: »Za božjo voljo, prekleti napad je zadel napačno mesto!«

Zdravnik v bolnišnici, kjer leže najhuje ranjeni vaščani, je izjavil, da je med žrtvami napada 73 otrok in žensk. Dvanajst ranjencev je v življenjski nevarnosti. Omenjena poročevalka je povedala, da je med mrtvimi tudi enoletno dete.

Kmalu zatem so ameriška vojaška letala spet pomotoma bombardirala ob južnovietnamski obali ladjo, ki je pripadala ameriški mornarici. Dve osebi posadke sta bili ubiti, pet pa ranjenih. Napadalci so se izgovarjali, da ladja ni bila osvetljena (kar pa v vojni itak ni običajno).

Po lanskim občinskih volitvah in po sestavi nove občinske uprave leve sredine sodelujejo povsem lojalno tudi Slovenci. Ta nova uprava je prvotno zamisel velikopoteznega industrijskega področja opustila in načrt skrčila na stvarne potrebe goriške občine. Hkrati ta nova uprava leve sredine izrecno upošteva prisotnost Slovencev na tem ozemlju in pravico do obstanka narodnih manjšin.

V statutu je izrecno rečeno, da se zemljišča za industrijo ne bodo rekvirirala, ampak nakupovala po dogovorni ceni. Slovenska demokratska zveza hoče na vsak način sodelovati v odboru leve sredine. Uverjena je, da je v tako omejenem industrijskem načrtu izločena neposredna nevarnost za obstanek in razvoj slovenske skupnosti na italijanskem ozemlju.

NOVA CESTA TRST-VIDEM

V Trstu so slovesno odprli novo cesto, ki povezuje središče avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine, Trst in Videm. Nova cesta je dolga 43 km.

. . . in pri nas v Avstriji

AVSTRIJSKO GOSPODARSTVO POD PRITISKOM SVETOVNE KONKURENCE

Kakor smo poročali, so pretekli četrtek slovesno odprli 15. avstrijski lesni sejem. Na tej gospodarski prireditvi je spregovoril podkancler dr. Bock odkrite in odločne besede o položaju našega gospodarstva. Njegova izvajanja je večkrat prekinilo ploskanje. Splošni položaj našega gospodarstva je deljen, tako je rekel podkancler. Imamo popolno zaposlitev že več let, manjkajo nam delovne moči, hkrati pa nam ne prizanašajo krajevni strukturni problemi, kjer nam dela skrbi zagotovitev delovnih mest. Tujski promet napreduje, medtem ko industrija in obrt zaostajata.

Dr. Bock je dejal, da z državnimi subvencijami ni mogoče zagotoviti delovnih mest. Delovna mesta so zagotovljena tam, kjer deluje podjetje rentabilno in kjer more svoje proizvode tudi prodati. Tu sem spada tudi vprašanje premoga.

Govornik se je dotaknil tudi vprašanja rafinerije, ki bi naj nastala ali na Koroškem ali pa na Štajerskem. Rafinerijo je treba postaviti tam, kjer bo mogla gospodarsko delovati in kjer gospodarsko ne bo pasivna. Tudi na tem področju mora avstrijsko gospodarstvo vzdržati konkurenco svetovnega gospodarstva. Odločiti morajo predvsem gospodarski vidiki in načela.

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenci v ameriškem zgodovinopisju

V ZDA je pred kratkim promovirala za doktorja filozofije Carol Rogelj, doma iz Slovenije. Naloga njene disertacije je bila »Slovenci in jugoslovansko vprašanje od 1898 do 1914«. Ko je Rogelj predavala na univerzi v Columbusu, se je podrobneje seznanila s delom inštituta za centralno Evropo in videla, da je med študenti za to področje veliko zanimanje. Kot Slovenko jo je iz tega seveda najbolj zanimala naloga o Slovencih v habsburški monarhiji.

Ko se je te dni mudila v Ljubljani na dopustu, je pregledala pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti dokumente o preporodovcih. Na podlagi teh dokumentov bo napisala članek za ameriško zgodovinsko revijo. Tam bodo objavljeni tudi izvlečki iz disertacije.

Na dopust najraje domov

Na ljubljansko železniško postajo je pripeljal poseben vlak iz Vestfalije, s katerim je prispelo na dopust v domovino več kot 300 slovenskih izseljencev in njihovih družinskih članov. Skupino je vodil Martin Klink, upokojeni rudar iz Homberga. Proti koncu tega meseca se bo skupina, ki ji pripadajo po večini rudarji, vrnila v Nemčijo.

Malo predtem pa je odpeljal v Francijo poseben vlak slovenskih izseljencev, rudarjev iz Merlebacha, Kreutzwalda, Metza, Aumetza in drugih francoskih krajev. Tudi ti izseljenci so preživeli večtedenske počitnice v Sloveniji. Ob skupini so pozdravili predstavniki Slovenske izseljenske matice.

Dva mlada harmonikarja

Mala Erika in Jože Bizjak, hčerka in sin slovenskega izseljenca iz Charleroija v Belgiji, sta zmagala že na več tekmovalnih mladih harmonikarjev: lani na belgijskem prvenstvu in na evropskem prvenstvu. Letos pa sta si oba priborila prvo nagrado na tekmovalju »Hénin Liétard« v Franciji, prvo nagrado pa sta dobila tudi na letošnjem prvenstvu Belgije. Sedaj se pripravljata za evropsko prvenstvo mladih harmonikarjev, ki bo jeseni v Strassbourgu.

Njun oče Jože Bizjak je tajnik slovenskega kulturnega društva »Jadran« v omenjenem belgijskem mestu, poje pa tudi v oktetu tega društva. Zadnje čase je društvo kljub odhodu nekaterih članov popestrilo svojo dejavnost in se že pripravljajo za nastope v jesenski sezoni. Društvo združuje predvsem mlajše slovenske izseljence.

V Sloveniji letos že 6000 nesreč na cestah

Ceste po Sloveniji so v zadnjem času zahtevale precejšen krvni davek. Prvi teden avgusta se je na cestah v republiki Sloveniji zgodilo kar 247 nesreč. Največ so jih povzročili avtomobilisti, od omenjenih kar 140, motoristi in mopedisti so bili krivi v 41 primerih, 28 so jih povzročili nepravilni pešci, 25 pa se jih je zgodilo po krivdi kolesarjev. Ostalim nesrečam so bila vzrok vprežna vozila.

Največ nesreč se je pripetilo zaradi prehitre vožnje, pri drugih so opazili znake vinjenosti. Veliko žrtev je zahtevalo tudi nepravilno prehitavanje ter nenadno prečkanje ceste.

V teh okroglo 6000 letošnjih prometnih nesrečah je umrlo okrog 250 oseb, vsi drugi so bili ranjeni in hudo ali lažje poškodovani.

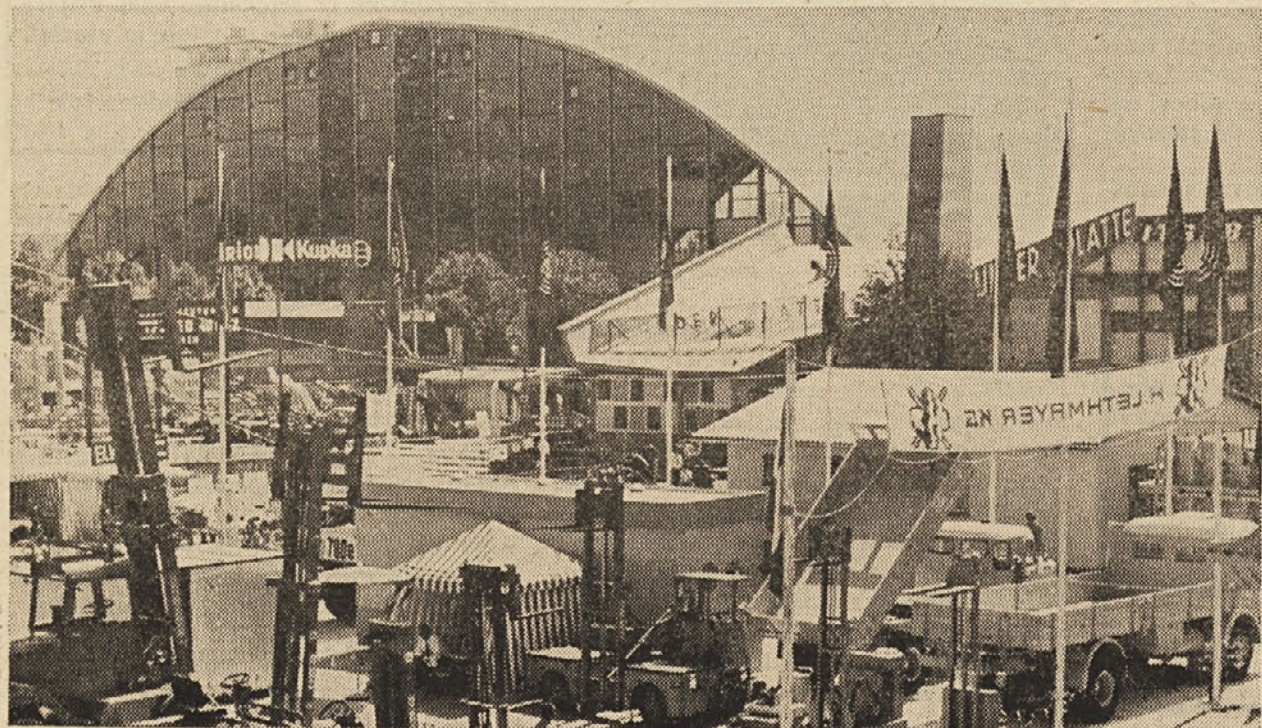
Slavistični kongres v Ohridu

Prve dni septembra bo v Ohridu srečanje kakih dvesto jugoslovanskih slavistov in približno sto slavistov iz drugih držav. Udeležili se bodo kongresa ob 1050-letnici smrti Klimenta Ohridskega, nadaljevalca delovanja bratov Cirila in Metoda, in utemeljitelja pismenosti med makedonskimi Slovani. Umrli je 27. julija 916 v Ohridu, kjer je deloval kot škof, prosvetni organizator, pisatelj in prevajalec. Ob tej priložnosti bodo v Ohridu priredili pomembno razstavo staroslovanske literature. Podeljena bo tudi nagrada za najzahtevnejše znanstveno delo o življenju in udeleževanju Klimenta Ohridskega. V Sofiji, kjer univerza nosi Klimentovo ime, so pred kratkim razpisali natečaj za spomenik Klimentu v Sofiji.

Slovenci na arheološkem kongresu v Pragi

Pod pokroviteljstvom češkoslovaške akademije znanosti bo proti koncu tega meseca v Pragi sedmi kongres arheologov. Okoli 2000 znanstvenikov iz 85 držav je prijavilo prihod v Prago; 42 najuglednejših strokovnjakov je pripravilo pomembna predavanja in referate.

Jugoslavija je za letošnji kongres prijavila 41 udeležencev, med temi je deset Slovencev. Med pomembnejša predavanja na kongresu lahko štejemo tudi predavanje docenta za prazgodovino univerze v Ljubljani profesorja dr. Franceta Stareta. Najavljeno je tudi predavanje dr. Staneta Gabrovca, višjega znanstvenega sodelavca Narodnega muzeja v Ljubljani, ki bo govoril o Hallstatski gomili iz Stične. Poročilo zajema podatke o izkopavanjih v Stični. Na splošno bo kongres kulturni dogodek velikega pomena.

Celovski velesejem v polnem teku

Pogled na razstavišče, kjer je te dni 15. Avstrijski lesni sejem. Največjo pozornost vzbuja nova sejmska hala. To mojstrovino avstrijskega dela je po otvoritvi velesejma odprl in oddal svojemu namenu celovski župan Ausserwinkler kot predsednik sejmskega in olepševalnega društva. Slika pa kaže tudi, da obiskovalcem velesejma ne bo treba občudovati samo te nove zgradbe, temveč da se jim ponuja še nešteta vrsta zanimivosti in novosti.

Foto Trenkwalder

MED NOVIMI SLOVENSKIMI KNJIGAMI:
VOJESLAV MOLE:

„Umetnost Južnih Slovanov“

Letos je pri Slovenski matici kot ena njenih rednih knjižnih izdaj za leto 1965 izšla knjiga profesorja umetnostne zgodovine v Krakovu dr. Vojeslava Molëta: Umetnost južnih Slovanov. Slovenska izdaja je prevod poljskega izvirnika. Slovenski prevod je oskrbel France Vodnik, dr. Franc Stelë pa je delno dopolnil besedilo in novejšo bibliografijo ter izpopolnil ilustracijsko gradivo.

Dr. Vojeslava Molëta »Umetnost južnih Slovanov« se uvršča med zares maloštevilne pregledne o zgodovini južnoslovanske likovne umetnosti, ki so nam bili doslej na razpolago, saj lahko kot njegove predhodnike navedemo le pregled dr. Josipa Mala »Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih« (Ljubljana, 1924), delo Milana Kašanina »L'art yougoslave des origines a nos jours« (Beograd, 1939), pregled likovne umetnosti narodov Jugoslavije dr. F. Stelëta v »Zgodovini narodov Jugoslavije« I. in II. del (Ljubljana, 1953, 1959) in sestavek Zdenka Šenoc pod geslom Jugoslavija v »Enciklopediji likovnih umjetnosti III« (Zagreb, 1964).

V nasprotju z dosedanjjo prakso delitve

kulture južnih Slovanov na dve skupini, Vzhod — Bizanc in Zahod — Rim, skuša avtor prikazati umetnost južnih Slovanov v skupnem in enotnem okviru, kar predstavlja v znanosti pravzaprav prvi poskus te vrste.

Vsebina knjige se poleg uvodnega poglavja deli v tri dele: Umetnost bizantinsko-balkanskih Slovanov, Umetnost zahodnega dela južnoslovanskih dežel ter Umetnost 19. stoletja pri južnih Slovanih. V prvem poglavju prvega dela obravnava avtor srednjeveško arhitekturo Bolgarije od časov po pokristjanjenju do konca druge bolgarske države, arhitekturo Makedonije in arhitekturo Srbije od začetkov pa do zatona srbske srednjeveške monumentalne arhitekture. V drugem poglavju prvega dela nas seznani s slikarstvom v Bolgariji, srednjeveški Srbiji in Makedoniji ter z ikonami in knjižnim slikarstvom. Drugi del, ki zaobseže jadransko obrežje, Hrvaško in slovenske pokrajine, je razdeljen na pet poglavij. V prvem poglavju se seznanimo z umetnostjo Dalmacije — umetnost starohrvaške dobe, arhitektura in kiparstvo starohrvaške dobe. V umetnosti dalmatinskih mestnih komun ob morju in

fevdalnih gospodstev v notranjosti dežela sta zaobseženi arhitektura in plastika. Dalmatinska umetnost 15. in 16. stoletja zajema arhitekturo in slikarstvo v Dalmaciji. V četrtem poglavju je kratko podano stanje umetnosti v Bosni od predzgodovinskega časa do konca turškega gospodstva, ko zamre tudi umetniška ustvarjalnost tega območja. V zadnjem poglavju drugega dela pa se seznanimo z umetnostjo severne Hrvaške in Slovenije, in sicer od predromanske dobe do umetnosti renesanse in baroka. V tretjem delu svoje knjige nam avtor predstavi umetnost 19. stoletja pri južnih Slovanih, in sicer v štirih poglavjih — slovenska, hrvaška, srbska in bolgarska umetnost do začetka 20. stoletja.

V zaključnem poglavju nam skuša avtor odgovoriti na vprašanje, kakšno mesto pravzaprav zavzema umetnost južnih Slovanov v evropski umetnosti. Tu je zajeto skoraj vse, kar je v stoletjih izoblikovalo evropsko umetnostno kulturo, prav od ostankov predzgodovinskih kultur pa do umetnosti novejšega časa, kjer so zastopane skoraj vse struje in smeri, ki so se pojavile v deželah srednje in južne Evrope.

Obsežna umetnostnozgodovinska publikacija dr. Vojeslava Molëta, ki vsebuje poleg teksta na 505 straneh tudi bibliografijo, opombe, imensko kazalo, seznam krajev in spomenikov ter resume v francoščini, je bogato opremljena s 412 črno-belimi ilustracijami in štirimi barvnimi prilogi.

Triglav osvojen 190 let

Bohinjski fužinarji, lovci, tovarniki in pastirji so na pobudo »zlahtnega barona Ziga Zoisa« in drugih stopili na vrh »očakov kranjskega sivga poglavarja«, na Triglav (2864 metrov) dne 25. avgusta 1778. To je osem let prej, preden je pripeljal slabomni iskalet kristalov iz doline Arve Gabriela Paccarda na »streho Evrope«, na Mont Blanc (4810 metrov). Lovrenc Willonitzer, Luka Korošec, Matija Kos in Stefan Rožič iz Bohinja so polnih 87 let prej stopili na vrh Triglava, preden je sedem drznih pionirjev svetovnega alpinizma 14. julija 1865 premagalo piramido bogov, zermatskega leva, Matterhorn (4477 metrov).

Sami prvoprstopniki na Triglav so pozneje še dolga leta vodili proti vrhu domače in tuje razumnike, botanike in iskalce rudnih bogastev. Prvi naskakovalec Triglava je bil Hacquet, ki je stopil na vrh premagane gore šele štiri leta za prvostopniki z dne 23. avgusta 1782.

Slovenski prvoprstopniki

Slovenski pesnik Valentin Vodnik je pri poizkusu 15. avgusta 1795 dosegel samo višino malega Triglava. Z njim in vodnikoma Matijem in Antonom Kosom je bil tudi grof Franc Hohenwart, ustanovitelj ljubljanskega muzeja.

Prvi slovenski alpinist klasičnega kova in svetovnega imena Valentin Stanič se je v tistem času vidno uveljavljal pri pristopih na višje vrhove Alp na Watzmannu in Großglocknerju (Vélikem Kleku).

Med prvimi pristopniki na Triglav se je v najzgodnejši dobi klasičnega planinstva pojavil kaplan iz bohinjske Srednje vasi Jakob Dežman, katerega je pripeljal na vrh 2. septembra 1808 vodnik pionirske dobe slovenskega planinstva Anton Kos. Jakob Dežman je prvi slovenski izobraženec, ki je stopil na vrh Triglava. Minilo je komaj osemnajst let po pristopu Jakoba Dežmana in že zasledimo 20. septembra na vrhu Triglava Valentina Staniča.

21 let po prvem pristopu se je povzpел na vrh Triglava 8. avgusta 1809 tudi brat Jakoba Dežmana Ivan Dežman, kaplan na Jesenicah. V zanosu blagodejne in prekipeljoče sreče in zmagovalstva je vzkliknil: »Moje največje veselje je na gorah!«

Pred 144 leti je stotnik von Bosio prvič izmeril višino Triglava. Tega leta pa je na vrhu Triglava ubila strela Antona Korošca, sina prvoprstopnika Luke Korošca.

Leta 1837 je zaključil seznam prvoprstopnikov kustos ljubljanskega muzeja idrijski rojak Henrik Frayer, ki se je povzpел na ponosno teme 10. avgusta.

Slovensko planinstvo na vrhu

Na Triglavu pa se je za temi triglavskimi pionirji kmalu pojavil tudi starosta slovenskih planincev in pisec prvega članka v slovenskem jeziku pod naslovom »Izlet na Triglav«. Prvi častni član slovenskega planinskega društva, trgovski sodelavec iz Kranja, Franc Kadilnik je objavil ta članek v ljubljanskih Bleiweisovih Novicah takoj po povratku s Triglava 6. avgusta 1866.

Iz Kranja je France Kadilnik v družbi profesorja Franceta Globočnika začel pohod na Triglav v četrtek, 2. avgusta 1866.

Iz Kranja sta Globočnik in Kadilnik potovala v Bohinjsko Bistrico in dalje v bohinjsko Srednjo vas, kjer sta iskala tedaj najbolj znane bohinjske triglavske vodnike. Šestova, Škantarjeva Rozalka, ki se je kot prva ženska povzpela na Triglav že leta 1870, je vodila Kadilnika in Globočnika skozi dolino Voje, kjer so dobili očeta Jožeta in sina Lovrenca Sesta, Skantarja. Skupaj so odšli na Velo polje in od tam so krenili dalje prek Ledin in skozi Triglavsko Vrata, Stopce proti malemu in velikemu Triglavu.

France Kadilnik se je rodil 21. oktobra 1825 v Stari vasi pri Krškem in je že leta 1849 prišel v Ljubljano kot trgovski pomočnik, pozneje pa se je preselil v Kranj, da je bil bliže tako ljubljanim goram. Med prvimi slovenskimi gorohodci je obiskal vse znane vrhove v Karavankah, Grintovcih, kamniško-savinjskih gorah in Julijcih, na Triglavu je bil 19-krat, kar pomeni za tedanje čase izreden dosežek. Bil je tudi na Učki in Großglocknerju.

Kadilnikovo kočjo na Golici (1836 metrov) so slovenski planinci zgradili v Karavankah kot kljubovalno kočjo spodnji nemški koči na Golici. Slovesno so jo izročili namenu 11. septembra 1904.

Znamenja slovenskega odpora

V Bohinju so že leta 1870 ustanovili skromno planinsko društvo. Na Ledinah, na južni strani Triglava, kjer stoji danes Planika (2408 m), so zgradili prvo sloven-

ske planinsko postojanko na Triglavu in njegovi sosesčini — »Triglavski tempelj«.

Višek delovnega poleta je doživel slovensko planinstvo na Triglavu, ko je leta 1883 mladi Jakob Aljaž prvič obiskal veličastno dolino Vrat. V glavi župnika z Dovjega je dozorel sklep, ki ga je dolga leta vztrajno izvrševal.

Že leta 1895 je na vrhu Triglava, na svojem svetu, ki ga je kupil za en goldinar, postavil in izročil namenu Aljažev stolp. Istega leta je vztrajni in marljivi Aljaž skupaj z Janezom Klinerjem zgradil in uredil tudi Staničevo zavetišče pod Triglavom.

Župnik z Dovjega je bil trimast in vztrajen človek. Leta 1895 so zgradili planinci iz Radovljice na Velem polju Vodnikovo kočjo. Aljaž je hotel zaščititi Triglav s severa. V Vratih je pred 70 leti, leta 1896, zgradil prvo skromno Aljažovo kočjo, pozneje, leta 1904 pa še prvi Aljažev dom, katerega je leta 1909 uničil pršni plaz. Izgubo je Aljaž nadomestil in zgradil leta 1910 nov, sedanji ponosni Aljažev dom.

10. avgusta 1896 je Jakob Aljaž dosegel svoj življenjski smoter in obvezo, ki jo je dal slovenskemu planinstvu. Ob slovesni otvoritvi »koče vseh koč« ali »matere vseh koč« Kredarice, Triglavskega doma, je bilo na Triglavu veliko slovensko planinsko praznovanje. Tedaj so pevci in vsi drugi udeleženci tudi prvič zapeli Aljažovo večno lepo planinsko pesem »Oj, Triglav, moj dom« pod vodstvom Mateja Hubada.

Triglavski dom, Kredarica, slavi letos 70-letnico; jubilej, kot ga je slavil v preteklem letu Aljažev stolp na vrhu Triglava. Pomembna objekta sta postala simbol upora in odpora našega naroda v najhujših letih slovenske narodne zgodovine.

sodobni kulturni portret

Santa Ferenc

Pripovednik Santa (izgovarjaj šanta) Ferenc je bil rojen v kmečki družini v romunskem karpatskem mestu Brašov. Prodril je v ospredje v nenavadno bogati sodobni književni ustvarjalnosti na Madžarskem. Ustvaril si je nesporen sloves s širino pripovednih vidikov, z discipliniranostjo pri uporabi izraznih sredstev, s humanistično noto del in s strastjo do resnice. Doslej je objavil štiri knjige: dve knjigi novel »Zimsko cvetje« (1954) in »Volkovi pred prago« (1960), roman »Peti pečat« (1963) in reportažo »Dvajset ur« (dve izdaji 1963).

Santa Ferenc je samorastniški književni pojav, ki se je povzpел posebno v zadnjih letih. Izhaja s skrajnega vzhodnega roba madžarskega življa, ki je v oddaljenosti kakih tisoč kilometrov od narodnega središča tudi v politični ločenosti ohranil samobitno kulturno voljo in je dal skupni madžarski književnosti več pisateljev prvega reda; naj omenimo med drugimi le Arona Tamasija.

Sánti Ferencu življenje ni prizanašalo, že zgodaj ga je vrglo v krut boj za obstanek. Delal je v rudniku in po prihodu v Budimpešto v tovarni traktorjev. V tem nesentimentalnem stiku z življenjsko resničnostjo deli pisatelj usodo velikega števila današnjih vidnejših književnih ustvarjalcev povojnega rodu. Pesnik Gábor Garai je delal devet let pri železnici. Pripovednik Lajos Galambos je veliko noči v duševni stiski prespal na donavskem nabrežju, poleg tega da so ga večkrat odpustili iz službe. Trde življenjske izkušnje so tudi pisatelju Sánti izostrile posluš za pojave v svetu in mu utrdile moralno hrbtnost. Izoblikoval je v sebi nedoktrinarne in nedogmatične duha; človeka, ki sta mu fraza in konvencionalnost tuja.

Roman »Peti pečat« (Az ötödik pecsét) jemlje snov iz konca leta 1944, ko je fašistično divjanje na Madžarskem doseglo vrhunec. Knjiga »Dvajset ur« (Húsz óra) je kronika o položaju madžarskega kmeta po zadnji obsežni kolektivizaciji. Znano je, da je po podatkih za leto 1962 ostalo zunaj državnih posestev in zadržno organiziranega brigadnega obdelovanja zemlje, v tako imenovanem zasebnem sektorju, le 6,5 odstotka poljedelskega prebivalstva. Korenita preosnova proizvodnega procesa v poljedelstvu je postavila osnovo nadaljnjemu družbenemu gibanju na vasi in je hkrati nakopila nešteto problemov. Najvidnejše delo te smeri je biografsko-sociološki roman Illyés Gyula »Ljudstvo s puste« (1936), ki je preveden tudi v slovenščino. Kakor ugotavlja zgodovinar in kritik Imre Bori, je bujni sociografski tok, iz katerega je črpala književnost »ljudskih pisateljev«, v dobi stalinistične Rákosijske diktature povsem usahnil in je ponovno udaril na plan kot posledica leta 1956. Tragična jesen tega leta je dobila značilno vlogo v madžarski književnosti: osvobodila je pomembne sile v literaturi, tisti temni in krvavi dnevi so darovali pisatelju, česar mu niso naklonile ne vojna ne osvoboditev ne Rákosijska doba.

Kritiku Boriju je leto 1956 iztočnica za današnji razmah madžarske književnosti. Zato ni čudno, da več pomembnih del — in med njimi je tudi kronika »Dvajset ur« — motri današnje dogajanje v zgodovinski povezavi z letom 1956. In enako je razumljivo, če ta dela pojmujejo vse, kar se je zgodilo ob vstaji in po njej, z družbenopolitičnim opredeljevanjem plasti ljudstva vred kot logično posledico daljšega toka dogodkov. Santa je s kroniko »Dvajset ur« na izviren način neposredno in s polno iskrenostjo posegel v konkretno stvarnost sodobne madžarske vasi.

Na splošno leži pisatelju na duši sodobna družbena podoba. V primeru leta 1956 ga zanima, zakaj se je takrat toliko kmetov obrnilo proti tistim, ki so jim takoj po vojni dali zemljo; kateri so razlogi, da je Rákosijska partija postala tako osvražena. V psihološkem pogledu daje Sántova mojstrovina analizo človeških odnosov, upoštevanje spora med posameznikom in skupnostjo, ki v kritičnih razdobjih izbruhne do nepričakovanih razpetosti.

Bolj kot zunanja karakterizacija oseb zanimata pisatelja psihologija notranjih nagibov in analiza tako imenovanih mejnih situacij. Pisatelj hoče biti pravičen do skupnosti, ki si zastavlja širokopotezne programe, pa tudi do posameznika, ki povzroča krivico pogosto nehoti.

Letna razprodaja od 13.8. do 3.9.1966

Posebno ugodno:

- ženski puloverji s kratkimi rokavi od 49.- šil. naprej
- ženske obleke s platnenimi našivi 155.- šil.

Textil Janesch
DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT

Klagenfurt-Celovec, Feldm.-Conrad-Platz 1

Tel. 71-4-41

Študijski dnevi slovenskih izobražencev v zamejstvu

OD 2.—5. SEPTEMBRA 1966 V DRAGI (BAZOVICA) PRI TRSTU

PETEK, 2. septembra 1966: Popoldne in zvečer prihod udeležencev iz oddaljenejših in tudi iz najbližjih krajev. Prvi dan je namenjen srečanju in pogovorom ter sprehodom v skoraj planinskem miru, a le nekaj kilometrov od morja.

SOBOTA, 3. septembra: Dopoldan je posvečen slovenskim problemom. Na sporedu: predavanje ravnatelja učiteljskega dr. Antona Kacina, predsednika Demokratske zveze v Gorici: **POLOŽAJ SLOVENCEV DANES**.

Koreferata: dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev: **SLOVENCJI NA KOROŠKEM**, dr. Matej Poštovan, tajnik Slov. kat. skupnosti v Trstu: **SLOVENCJI NA PRIMORSKEM**. — Razgovor in strnjeno zaključkov. — Predavanje univ. prof. dr. Janeza Janžekoviča iz Ljubljane: **ZNANOST IN SVETOVNI NAZORI**. Razgovor ob predavanju.

NEDELJA, 4. septembra: Predavanje dr. Janeza Janžekoviča: **SMISEL ŽIVLJENJA**. Po predavanju razgovor. Predavanje dr. Aleša Lokarja, univ. asistenta na tržaški univerzi: **O TEHNIKI SOŽITJA IN SODELOVANJA MED LJUDMI Z RAZLIČNIM SVETOVNIM NAZOROM**. Koreferat — dr. Matej Poštovan. Predavanje dr. Reginalda Vospornika, tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev: **O PROBLEMU DANAŠNJE MLADINE**. Koreferat: Drago Štoka iz Trsta. Razgovor o načetih, a nerešenih problemih v obeh dneh. Ob 20. uri zaključek.

PONEDELJEK, 5. septembra: Zjutraj izlet in razhod.

Prijavite se do 25. avgusta na naslov: Narodni svet koroških Slovencev, Celovec, Viktringer Ring 26.

Slovenski skavti so taborili pod Peco

Spet smo se slovenski koroški skavti zmešali s tržaškimi, da bomo taborili skupaj. Za kraj smo določili Globasnico. Lep prostor smo dobili tik pod Peco. Tu smo se zbrali v nedeljo, 17. julija 1966, 42 po številu. Hitro smo začeli postavljati zasilne šotore, ker je ravno začelo deževati. Po večerji smo z upanjem na lepo vreme v šotarih legli k počitku.

Toda tudi naslednji dan je bilo kislo vreme, ki se nas je držalo skoraj štirinajst dni. V dveh dneh smo si uredili tabor in postavili jambor, kuhinjo, vhod, druge šotore. Že tretji dan smo korakali proti Sv. Hemi. Tokrat nam je bilo sonce milo. Z vrha Svete Heme smo si natanko ogledali Podjuno. Videli smo tudi Klopinsko jezero in takoj sklenili, da se bomo naslednje dni enkrat napotili tja. Rečeno — storjeno! Takoj v petek nas je zapeljal avtobus h Klopinskemu jezeru. Toda pošteno smo se urezali. Ko smo bili nekaj časa v vodi, se je ulila ploha in tako smo bili neprestano v mokrem.

V nedeljo, 24. julija, je bil »dan gostoljublja«. Povabili smo vaščane v naš tabor ter smo jih zabavali s smešnimi prizori.

Takoj drugi dan smo šli na Peco. Lepo je bilo, a še lepše bi bilo, če bi bilo jasneje. Po kratkem počitku in po pozdravu kralja Matjaža smo se spet spustili nazaj v tabor.

Napočil je tudi »dan agentov«. Vsak je hotel biti James Bond. Tako smo napravili tudi boje med agenti. Bilo je zares dramatično.

(Nadaljevanje)

Anton Cvetko:

Jubilejno romanje v Turin

O vsem tem, kar mi danes v tej dobrodelni hiši doživljamo, vidimo in verjamemo, sem prepričan, da več kot polovica ljudi tega ne bo verjela, ko bom to doma govoril. Ne par omnibusov, dolg vlak Korošcev bi si moral vse to ogledati, pa bi se vrnil domov plemenitejši, sočutnejši in usmiljenjši, posebno do bolnih in starih ljudi v družini. — Ob tem lepem doživetju živega čudeža v Hiši božje Previdnosti so naši romarji pokazali svojo dobroto srca, da so ob slovesu vsi poklonili lepe darove tej božji ustanovi.

Ob pol enajstih pa smo zasedli naše omnibuse in se odpeljali iz Turina proti jugu v rojstni kraj sv. Janeza Bosca. Pot nas je peljala skozi krasne vinograde, polne lepega grozdja, ki pa še ni bilo zrelo. Naš cilj je bil rojstni kraj sv. Janeza Bosca, Colle di Don Bosco. V revni, še lepo ohranjeni hišici, je pred 150 leti zagledal luč sveta sveti Janez Bosco, apostol in vzgojitelj mladine. Tja nas je vodila naša romarska pot, da v novi, moderni, veličastni cerkvi sv. Janeza Bosca zapojemo naš Te Deum laudamus — Tebe Boga hvalimo!

Ob prihodu nas je prijetno presenetil pogled na mogočno cerkev sv. Janeza Bosca na hribčku, z mogočno kupolo. Cerkev gradijo sotrudniki in bivši gojenci salezijanskih za-

vodov iz vsega sveta. Notranjost je razdeljena v spodnjo cerkev, ki je dograjena, gornja pa zaradi novih liturgičnih predpisov Cerkev še čaka notranje dovršitve, medtem ko je zunanost vsa dograjena.

(Dalje prihodnjič)

Romarji na 7. stehi stolnice v Milanu.

so našli v globini več na pol ožganih kosov lesa, o katerih menijo, da so ostanki požarov mesta Celovca iz leta 1514 ali pa 1535.

Staro mesto Celovec je bilo zgrajeno v kvadratni obliki, potem ko je postalo glavno mesto Koroške in sedež deželne uprave. Ob vsaki stranici je bil velik jarek, graben, čez katerega je vodil most.

BUKOVJE PRI DOBRILI VESI (Tatovi v podružni cerkvi)

V noči od 7. na 8. avgust so roparji vlomili v našo podružno cerkev v Bukovju in ukradli stari kip svetega apostola Petra. Odprli so zaklenjena vrata in odpeljali kip z avtom. Podoba apostola je imela starinsko vrednost. A to, kar so časopisi poročali, da je kip vreden stotisoč šilingov, je pretirano in ne odgovarja resnici. Kip predstavlja sv. Petra s tiaro na glavi (papeževa krona).

Tudi v cerkvi Sv. Duha na Gori pri Dobrili vesi so zlikovci vdrli skozi okno. Skrivili so močni križ v oknu, pokvarili okno in zlezli v cerkev. Odnegli pa niso ničesar.

SELE

(† Elizabeta Pristovnik)

V sredo, 10. avgusta 1966, je po krajšem bolehanju za vedno zaprla oči Elizabeta Pristovnik v 83. letu starosti. Bila je zadnja še živeča od sedmih otrok starega Jožefa, p. d. Husa. Sina učitelja Gustlna ji je vzela druga svetovna vojna. Bila je globokoverna in odločna Slovenka. Rada je brala in bila tudi dolgoletna naročnica našega lista, zato je prav, da se je spomnimo tudi mi. Naj počiva v miru!

† IVANA ČESNIK

V kraju Schanis v Švici je nenadoma umrla gospa Ivana Česnik, vdova po pokojnem advokatu in slovenskem pisatelju dr. Ivo Česniku. Tudi ta je umrl pred leti v Švici, od otrok pa je hčerka Slavica na vzhodnem Tirolskem in sin Ivo v Severni Ameriki. Živi še hčerka Cirila, ki je poročena z dr. Viktorjem Novakom v Severni Ameriki. Naše iskreno sožalje!

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 21. 8., od 6.15 do 6.45: Duhovni nagon. 5 pesmi in glasbo pozdravljamo in voščimo. — **PONEDELJEK**, 22. 8., od 14.15 do 14.55: Poročila, vreme, objave. Pregled sporeda. Domači napitki. Prof. dr. Niko Kuret: Ljudsko verovanje (4. Ziva narava). Od 18.00 do 18.15: Za našo vas. — **TOREK**, 23. 8., od 14.15 do 14.55: Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Ob zvokih harmonike. — **SREDA**, 24. 8., od 14.15 do 14.55: Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — **ČETRTEK**, 25. 8., od 14.15 do 14.55: Poročila, vreme, objave. Narodne iz Režije. Iz popotne torbe (A. Blažej: Režija). — **PETEK**, 26. 8., od 14.15 do 14.55: Poročila, vreme, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. R. Schumann: Ljubezen in življenje žene (poje Zlata Gašperšič). — **SOBOTA**, 27. 8., od 9. do 10. ure: Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

HARMONIJI POTREBUJEMO!

V dijaškem domu na Velikovski cesti 5 (Haimlinger) smo doslej imeli v hišni kapelici sposojeni harmoniji. Ob koncu preteklega šolskega leta smo ga morali vrniti.

Lepo prosimo: če ima kdo harmonijo, ki ga nujno ne potrebuje, naj ga Dijaškemu domu podari ali vsaj posodi.

To svojo dobro voljo naj sporoči ustno ali pisмено na Mohorjevo družbo v Celovcu.

für
Menschen
unserer
Zeit...

KONSUM

Obiščite našo

posebno razstavo pohištva!

Potem, ko ste si mnogotere stvari ogledali, Vas vabimo v našo

okrepčevalnico

NA ŽARU PEČENE PIŠKE
VROČE KLOBASICE
(hrenovke, prekajene in pečenice)
NAREZKI

GUČ-IZBRANA VINA
GUČ-DESERTNA VINA
GUČ-ESPRESSO
PIVO V STEKLENICAH

Ljudje današnjega časa
hodijo kupovat v KONSUM

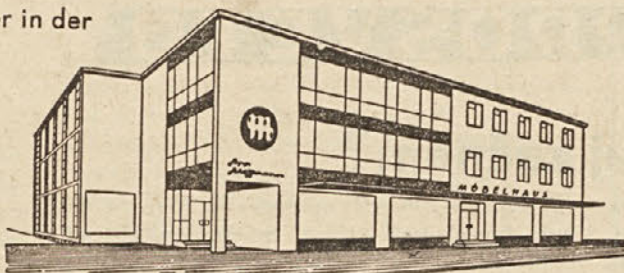
ZUR KÄRNTNER MESSE

besuchen Sie uns auch heuer wieder in der

Messe-Stadthalle, I. Stock

Fachmännische, unverbindliche
Beratung und Planung durch
eigenen Architekten.

Kärntens modernstes
Möbel- und Ausstattungshaus

GROSSE MUSTERRING-MÖBELSCHAU

„Wie richte ich meine Wohnung ein?“

Küchen — Schlafzimmer — Wohnzimmer — Polstermöbel sowie auserlesene Möbel aus den nordischen Staaten in formvollendetem Stil!

SCHÖNSTER MÖBELKATALOG ÖSTERREICHS 1966/67!

MÖBEL- UND AUSSTATTUNGSHAUS

Sepp Schöffmann

9300 ST. VEIT / GLAN · BAHNHOFSTRASSE 19 · TELEFON 22 08

Tvrđka L. Maurer 140 let v službi kupcev

Tvrđka L. Maurer je bila ustanovljena leta 1828. Če more obstajati trgovina tako dolgo, je to brezdvomno znak za to, da je njeno blago dobro in censko ugodno ter da zadovolji vsakega obiskovalca.

In res ima tvrđka na zalogi vse vrste blaga: blago za obleke, za kostime, za predpasnike; nadalje moško, žensko in otroško perilo. Zaveze, posteljino po meri in že pri-krojeno, odeje, flanelaste odeje, brisače, prte, rute, nogavice in še marsikaj drugega.

Vsakemu kupcu svetujemo nevsiljivo in stvarno. Deležen je prijazen in pozorne postrežbe. Vsa dolga leta smo preskusili stike med kupcem in trgovcem in smo se docela prilagodili željam in zahtevam naših gostov. Kdor stopi v našo trgovino, se čuti doma. Vsakdo si more neobvezno ogledati blago, ki ga imamo na zalogi. Nikakor ga ne bomo silili, da kupi.

Sepp Schöffmann — Kako si uredim stanovanje?

Na to vprašanje nam more najbolj zadovoljivo odgovoriti tvrđka s pohištvom Sepp Schöffmann, Št. Vid ob Glini, Bahnhofstrasse. Posebni biser letošnjega velesejma je brezdvomno spet posebna razstava pohištva Musterring pod naslovom »Kako naj si uredim stanovanje?« Prikazujejo jo v prvem nadstropju prve sejske dvorane v dokaj večjem obsegu kot doslej.

V zelo okusni obliki prikazujejo oddelek pohištva Musterring, ki si je ustvarilo ime že v vsej Evropi in po vsej Avstriji zaradi neznih linij, predvsem pa zato, ker je s pohištvom znamke Musterring mogoče opremiti stanovanje kar se da po osebnih željah.

Tu vidimo lepo in primerno spalnico po meri, z več možnostmi kombinacije, ki se prilagodi vsakemu prostoru. Oblika pohištva je napredna in zgledna, uporabnih možnosti je več. Zanimivo nasprotje k temu pa je reprezentativna stanovanjska soba z izbranim oblaginjenim pohištvom, ki zelo učinkuje v uglašenem okviru.

V drugih stojnicah prikazuje napredna tvrđka Sepp Schöffmann kuhinjski program, pri katerem začne srce vsake gospodinje biti hitreje. Dve kuhinji Resopal sta mojstrsko delo moderne kuhinjske tehnike, oblikovne lepote in kakovosti.

Spalnica je zelo prikupna, ima štiri vrata in stane v celoti z vso potrebno opremo 6480 šilingov; za manj debelo denarnico pa ostane še vedno spalnica za 4890 šilingov, kar je na tej razstavi posebnost.

Tvrđka Sepp Schöffmann prikazuje tudi letos v večjem razstavnem prostoru izbrane vzorce po nordijskem slogu.

»Les palisander na pohodu«, je novo geslo te razstave. Zato takoj naletimo na stanovanjsko sobo in jedilnico iz tega lesa, ki daje prostoru samostojno noto. Na domače

Letna razprodaja perila in blaga

pri **L. Maurer**

KLAGENFURT-CELOVEC, ALTER PLATZ 35

Kupujte pri tvrđkah, ki oglašujejo v našem listu!

Zato se veselimo, če moremo pokazati svojim odjemalcem bogato blagovno zalogo. Radi mu bomo pomagali in mu svetovali, da bo kupil pravilno. Če si želi kdo prav posebne in izredne stvari, mu bomo svetovali, kam se naj obrne, ako ga naša ponudba ne bo mogla zadovoljiti. Ta prijazen stik med odjemalcem in trgovcem pa povzroči medsebojno zaupanje in prepričani smo, da se bo še večkrat oglasil pri nas.

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJŠE KMETIJSKE
STROJE, MLATILNICE,
TRAKTORJE, KOSILNICE,
MOPEDE, KOLESA,
HLADILNIKE, PRALNE
STROJE, ELEKTRIČNE
MOTORJE
BRZOPARILNIKE (kotle)
KOTLE ZA ŽGANJEKUHO
SADNE STISKALNICE (»prešee«)
VSEH VRST

vam nudi ugodno domačo tvrđko

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf,
Telefon 04237 246

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in
damske klobuke

Grinzel

KLAGENFURT, Alter Platz 34

PASSAP-pletilni stroji v novi velesejmski hali v Celovcu kot tudi pri: WOLL- und STRICKBAR (nasproti kapucinske cerkve). PASSAP-pletilni stroji so vodilni!

NAS TEDNIK-KRONIKA

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: »Naš tednik«, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave in oglasnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— ffr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. sterl., za U.S.A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

„HORIZONT“ - plot
zvesti pastir za živino

PODJUNSKA TRGOVSKA
DRUŽBA

BRATJE RUTAR & Co.

DOBRLA VES — EBERNDORF
A 9141 Tel 04236-281

Obiščite ob času velesejma

prodajalno knjig, pisarniških potrebščin
papirja in nabožnih predmetov

Maharjeva

10.- Oktober-Straße 27 — Celovec

AUTO-WEDAM

40 let v službi motorizacije

Pred kratkim je v Beljaku začela obratovati specialna tvrđka „Ignaz“, ki je tudi skladišče nadomestnih del za rabljene avtomobile. Ob tej otvoritvi je razstava firme AUTO-WEDAM na letošnjem celovškem velesejmu posebnega pomena. Kot najstarejša avstrijska zastopnica Fiatov je bila AUTO-WEDAM prva tvrđka, ki je po vojni uvažala rabljene vozila, predvsem goseničarje za gozdarstvo. Po načelu „Motorno vozilo je vredno toliko, kolikor je vredna služba za odjemalce“, se je tvrđka odločila, da bo postavila posebne popravilnice za odjemalce. Prva je nastala v Celovcu, sledila pa ji je popravilnica v Beljaku, ki se je specializirala na rabljene avtomobile in je popolnoma ločena od oddelka za osebna vozila. Že nad 45 let je podjetje AUTO-WEDAM v najožjem stiku z razvojem motorizacije. Izkušnje pri tem služijo odjemalcem. Tvrđka pa dostavlja tudi vse vrste avtomobilov, od najmanjšega avtomobila pa do luksuzne limuzine, pri rabljenih vozilih pa od hitrega transporterja do najtežjih tovornih vozil. Vrh tega opravičujejo še raznovrstni goseničarji, specialna vozila, tovornjaki in omnibusi geslo: „Za vsakega primerno vozilo!“

Posebne skrbi so deležna tudi rabljena vozila, ki vam jih tvrđka zamenja. Vsi rabljeni avtomobili stoje v zaprtih razstavnih prostorih. Tega prostora pa nobeno vozilo ne zapusti, ne da bi ga prej temeljito preizkusili in pregledali.

Radio Kern že 40 let

Podjetje Radio Kern v Celovcu, ki obstaja že nad 40 let in je najstarejša strokovna tvrđka na tem področju, letos ne razstavlja na celovškem velesejmu. Vendar daje ob času sejma posebno ugodne popuste v trgovini v Burggasse 4. Vrh tega pa tvrđka prikazuje v trgovskih prostorih veliko večjo izbiro blaga, kakor bi to mogla storiti na sejmu. Zato vabimo obiskovalce velesejma, da se oglasijo tudi v naši trgovini v Celovcu, kjer vam nudimo žepne transistorje že za 180 in za 135 šilingov. Vrh tega imamo v zalogi ogromno število televizijskih aparatov, radioaparatov, gramofonskih in magnetofonskih aparatov. Poleg tega seve še vse druge potrebščine, ki spadajo v vsako moderno stanovanje.

SEIT 45 JAHREN IM DIENSTE DER MOTORISIERUNG

AUTO-WEDAM
VILLACH
KLAGENFURT

liefert:

Raupen für Forst- und Bauwirtschaft
LKW und Spezialaufbauten
Thermoaufbauten
Autobusse — Hänger

stellt aus:

Kärntner Messe, Block „K“

FÜR JEDEN DAS PASSENDE FAHRZEUG

Še tole berite!

Pred cerkvijo sem počakal. Mogoče se srečam z njo. Vsaj z očmi.

Prišla je ven enako preprosta, enako lepa, kot je bila v cerkvi. Z drugim dekletom, mogoče je to njena sestra, je odšla. V roki belo oglavnico in debel molitvenik.

Vem, oglašala se ta svet v meni. Saj so tista leta. A kje je še moja eksistenca! Ni še čas, da bi resno mislil na lastno ognjišče.

Vendar mi podoba tega dekleta ne gre iz oči. Spomnil sem se Prešerna in prebral tisti njegov sonet: »Trnovo, kraj nesrečnega imena!«

Potem sem poezije spravil in se začel na glas smeјati.

Neumnež!

Pa vendar me ima, da bi se kdaj pomenil z njo, če bo priložnost za to.

Sreda

Bral sem, da je najboljša pot v zrelost celotna, zdrava, naravna vzgoja. Pa obenem nadnaravna. Zveza z naravo, mnogo vode, šport, volja po naporu, zaposlitev, odpovedi, pa molitev in živi kruh.

Saj mi je všeč borba. Da bi le ne podlegel. Proč strah. Strah more biti že oblika predaje.

Sobota

Mladinski in slovenski problem me zadene čase gnjavit. Pogovarjam se, debatiram, prepričujem, ugovarjam, dvomim, iščem.

Ponedeljek

Iščem ideala. Konkretnega. Se pravi: človeka, ki bi bil lahko nekoč jaz. Ne čisto takega, a vendarle čimbolj takega. Ga bom našel? Ali bo vplival name kot nekaj, čemur se ne bo mogoče upirati?

Petek

Prijatelj. Nimam nobenega prijatelja. Res je, dobro se razumem z Ivom, skupaj hodiva v šolo, skupaj ocenjujemo stvari in ljudi, skupaj opazujeva življenje na mestni cesti. Oddaljiva se navadno od drugih, črednost mi je silno zoprna.

Tudi on je samostojen, celo mnogo bolj kot jaz. Nikdar mi ni prišlo na misel, da bi ga občudoval, kot tudi on mene gotovo ne. Z eno besedo: razumeva se.

A mislim: kaj je treba za prijateljstvo? Vsekakor nekaj več kot to razumetje. Prepričan sem, da nisem tip človeka, ki bi mogel imeti res prijatelja. Ali sem preveč ponosen? Preveč samostojen? Mislim da ne eno ne drugo. Sem pač tak.

Da je pravo prijateljstvo nekaj zdravega, koristnega, lepega, včasih celo nujnega, to je gotovo.

Sobota

Včeraj sva po poti v šolo govorila z Ivom o tem, kako vplivati na sošolce.

Položaj v našem razredu je porazen: praktičnih katoličanov razen naju sploh ni. Nekateri imajo nekaj katoliškega laka prevlečenega čez življenje, večina je brez verskih memirov. Nekaj jih je nasprotnih, dva verjetno organizirana brezbožca.

Earl Derr Biggers:

22

KITAJČEVA

papiga

Bob je zmajal z glavo. »Smešno. Thorn se je vrnil na farmo kmalu po desetih, in sicer sam. Charlie pa je ugotovil, da je njegov avto prevozil dvainšestdeset kilometrov.«

»Na stopnici avtomobila sem našel nekaj rdeče ilovice, odrgnjene od Thornovih čevljev,« je dodal Chan.

»Rdečo ilovico dobite marsikje tod okoli,« je menil Holley. »Stvar se res vedno bolj zapleta. Sicer pa — da ne pozabim — tukaj je pismo za vas, Eden.«

Pisala je gospa Jordanova in iskreno prosila, naj nikar ne ogražata prodaje biserov. Saj so tako rekoč že Maddenova lastnina — čemu torej odlašati? Ona in Viktor denar zelo potrebujeta. Bob je očitaloče pogledal kitajškega tovariša. »Ta gospa je tako dobrega srca in mislim, da grdo ravna z njo. Saj naju nič ne briga, kaj se godi na Maddenovi farmi. Najina dolžnost do gospe Alice...«

»Oprostite! Glede tega sem zelo tankovest. Vekomaj bo cvela hvaležnost v mojem srcu...«

»Moj Bog, saj sva čakala res že dovolj dolgo.«

ZA MLADINO IN PROSVETO

Kako naj začnem?

Zanimivo se mi je zdelo pisanje Simona Preprostega, ki smo ga že zadnjič objavili, pa sem ga še naprej bral. Saj je za nas, Slovence, pisano. Naprej je stalo tole:

»Vse bi še šlo, gospod Abu Sabu, ampak jaz nisem za tako novo življenje. Ne znam, se bojim, ne vem, kje bi pričel...«

»Nekoč, dragi moj, je neki mlad pisatelj vprašal starega angleškega katoliškega pisatelja Grahama Greena — nikar si ne zapomnite imena, saj ga niti literati ne poznajo, čeprav že ves svet o njem piše — kako je treba začeti pisati, pa mu je odvrnil: Dragi gospod, od leve na desno...«

Razumete? Začeti je treba: v tem je vsa umetnost. Začeti in ne si preveč beliti glave, delati si probleme. Mi smo sploh mojstri za ustvarjanje predvsem nepotrebnih skrbí. Ta lastnost se med intelektualci imenuje »ustvarjanje metodičnega dvoma«, med ostalimi pa »ti hudič, kje pa moreš, če ne moreš«. Pa so take stvari, taki dvomi kdaj prav nesrečno potrebni.

Včasih je z nami kakor s tistim človekom, ki je imel krasno, pol metra dolgo brado; in so ga nekoč vprašali, kako spi: ali si jo položi na odejo ali jo ima ponoči pod odejo. Mož je dejal, da ne ve, ker nikoli na to

Kaj storiti proti? Ali bolje: kaj storiti za?

Sem in tja je prišlo na vrsto kako versko vprašanje bodisi od strani profesorjev, bodisi od tovarišev. Takrat sva se skušala postaviti proti. A nekaj miselnih težav ne more učinkovito vplivati na spremembo življenja pri sošolcih.

Tu bi verjetno le organizirano delo moglo nekaj pomeniti.

Sobota.

Glavna osnova za to, da vzdržujemo slovenstvo tudi v tujini, je tale:

To, da smo Slovenci, je dejstvo, ki ga ni mogoče zbrisati, zanikati. Kar je, je. Slovenec sem. To je prvo, povsem gotovo.

Vsaka narodnost pa nujno vključuje poseben slog življenja. Narodnost ni samo v imenu. V krvi jo nosimo s seboj. Skozi stoletja so se narodna bogastva nabirala v kri in vsak od nas jo nosi s seboj. Ta svoj slog življenja moram gojiti, da živim v skladu s tem, kar sem.

Nedelja.

Sinoči sem dolgo v noč premišljeval o vsem tem.

Ni mi šla iz ušes misel abiturienta Andreja, ki je rekel, da mi prevajamo iz tujega jezika, kadar govorimo slovensko. Kako bi torej mogli še po slovensko misliti?

(Prihodnjič konec)

ni pomislil. Ponoči se spravlja spat pa položi brado nad odejo. Strela, nekaj časa leži, pa mu ni nič prav, ne more zaspati. Zgrabi jo in jo potisne pod odejo, pa glej, zlomka, spet ni mogel zaspati... —

Ah, ko mi ne bi toliko premišljevali in bi rajši kaj storili!

In tisto, dragi moj, ko pravite, da ne znate, je poglavje zase. Poznam nekoga, ki je zaprosil za službo. »Ali znate angleško?« Fant se je spomnil, da mu včasih kakšna beseda zmanjka in mu je srce padlo v hlače. Drugi prosilec, ki je bil istočasno pri izpraševanju, je seveda takoj pokimal. Danes sta oba v službi: ta, drugi je šef, Slovenec mu pa piše poročila v angleščini, kajti šef je ne loči od nemščine. Niti po spolnikih ne!

Blazno bi bilo trditi, da človek obvlada nekaj, česar niti od blizu ne pozna, in bi potem kakor tisti beneški inženir narisal hišo brez oken. Spet pa je neumno, prepričevati se, da ničesar ne vemo, ko se istočasno prav dobro zavedamo, da ni stvari, ki je ne bi človek z nekoliko znanja, z nekoliko talenta in pridnostjo mogel počasi obvladati... Drznemu Bog pomagala!

Šola v počitnicah

1. Poišči čim več besed, ki povedo, kakšen je nos, čelo, oči, ušesa, usta, obraz, obrvi, lasje, vrat, postava, roke, noge, hoja, drža, in uporabi nekatere od teh besed v stavkih! — Primer: Nos je ošiljen, dolg, potlačen, rdeč... Z rdečim, ošiljenim nosom je delal vtis nekoga, ki ga stalno zebe.

2. Uporabi naslednje izraze v stavkih: iti izpod rok, držati roke križem, imeti polne roke dela, iz rok v usta živeti, nos se povese, z dolgim nosom oditi, imeti dober nos, za pod zobe imeti.

3. Razloži stavke: Jezik za zóbe! Bila sta si v laseh. Lasje so se mu naježili. Povsod vtika svoj nos. Zavihal je nos. Kriči kot sraka. Spi kot polh.

UGANKE

Oton Župančič

Poznam rudarja —
goré ustvarja.

(Kri)

Biserne brez kril čebele
snoči stihá priletele,
noč na travi prenočile,
davi v soncu se poskrile.

(Rosa)

ZA NAŠE MALE

MATIJA VALJAVEC

PASTIR

(4. del)

Moja mati bo vesela in te dobro nadarila, da si ljubo hčer ji rešil. Ponujala ti srebra bo, ponujala ti zlata bo, a ne jemlji nič od tega, ne od srebra ne od zlata, prosil le za tisti prstan, ki leži tam na zapečku. Prstan ta je čuden prstan: s členkom obenj boš potrkal pa ti pride to minuto dvanajst junošev pokornih vprašat, kaj boš zapovedal, in ta hipec, prej ko veja k veji udari, zagotovo spolni se povelje vsako. In na dom on kačo nese k materi v čeróvni dular: »Tu sem vam prinesel hčerko, kupil sem jo od pastirjev, ki so jo pobiti hteli; ona pa me je prosila, da na dom bi k vam jo nesel.« In vesela kačja mati reče: »Bog ti stokrat vrni! S čim te pač bi nadarila?« Pa srebra, zlata mu kaže kupe kakor kópe mrve: »Tu si vzemi, kar si hočeš, ali drugega kaj reci, kar ti všeč je v naši hiši, vse bom dala, kar izvoliš.« Ali on srebra ne voli, tudi si zlata ne voli, sem in tja po hiši hodi in z očmi stvari prebira pa zaprosi jo za prstan, ki ga spazi na zapečku: »Tale prstan bi si volil.« Mati kača odgovarja: »Kaj boš to malenkost volil! Voli rajši srébra, zláta!« Al on noče pa le noče ino reče: »Mati kača, ako čete, prstan dajte, ako ne, pa kakor čete.« Kaj si hoče mati kača?

(Se nadaljuje)

junošev = junakov
čeróvni = skalnati

skromno predlagal, odpotujete v Barstow na uro gledat.«

Bob je pogledal na uro. »Naj pa bo! Nekoliko mestnega zraka mi ne bo nič škodovalo. Ko pa se vrnem, bi rad videl, da se je zjasnilo. Če pa se še kaj skrivnostnega zgodi na farmi, bom kar zbežal na sredo puščave in na ves glas vpil na pomoč!«

Potovanje v Barstow je Bob začel pod srečno zvezdo; kajti na eldoradskem kolo-dvoru je stala Pavla Wendell. Stopila je z Bobom v isti oddelek, kjer sta dobila sedeže drug poleg drugega.

»Škoda, da ste namenjeni v Barstow,« je obžalovalo dekle. »Jaz moram izstopiti že nekaj postaj prej. Najamem si konja za ježo v gore. Ne bilo bi tako samotno, če bi me mogli spremljati.«

Bob se je veselo nasmehnil — ves navdušen, da more zreti v te svetle oči. »Kje izstopiva?« je povprašal.

»Izstopiva? Saj ste vendar rekli...«

»Resnice te dni nikar ne iščite pri meni. V Barstowu je mene prav tako treba, kakor vam doktorja za lepoto.«

»Ah!« je dahnila. »No — moj najbližji cilj je Seven Palms. Tamkajšnji stari far-mar, ki meni posoja konja, bo gotovo še za vas katerega iztaknil.«

»Nisem baš oblečen za ježo, pa to bo mor-da konju vseeno.«

»Pravzaprav vas zavidam, ker ste prvič tukaj!« je čebljala Pavla, ko sta od male naselbine Seven Palms jezdila vstric skozi puščavo. »Ko bi le mogla sama zopet gledati

te kraje s svežimi, neposlovnimi očmi! A zame je vse le pozorišče. Vedno vidim le hollywoodske caballere, vidim tragedijo in junastvo, rešitev in beg.«

»Tudi danes iščete kulise za film?«

»Vedno!« je vzdihnila. »Pravkar sem prejela rukopis, tako nov kakor tiste gore tamkaj. Cowboy in milijonarjeva hči — pa veste vse! Polna vroče silne želje, da bi našla pravega moža, pride ona semkaj. Ali naj vam povem, da ga je našla? Njen konj se splaš in jo vrže, in kakor bi v zrak pogledal, jo že najde — pravi... Pa saj ni čudno, da zgarani ljudje po mestih ljubijo puščavo. Vsakdo misli: Oh, ko bi mogel tja!«

»Da, in ko bi bil tukaj, bi v samoti postal melanholičen ter bi se zopet pregnal v hrepenenju po podzemeljski železnici in večernih listih.«

»Najbrž. Na srečo pa jih sem ni.«

S pekočega sonca sta prišla v gorski hlad, kakor bi stopila v cerkev. Divje slive so ju pozdravljale z brežin in pod palmami je vabljivo žuborela ozka rečica. Preprosto in ljubko je bilo življenje tu v dolini Lonely — sredi neskrvarjenega in neoskrunjenega sveta. Ob rečici v senci palm sta razjahala, da bi pozajtrkovala, kar je Pavla prinesla s seboj v nahrbtniku.

Popoldne sta se po ovinkih vračala v Seven Palms. Sonce je zahajalo in čudoviti zlati rožni oblaki so odsevali po snegu in bleščecem pesku, ko sta slednjič dospela do vasice.

Bob je zaslíšal nekaj žvenket, kakor da

BREZ PAVK...

Drenovec je napisal knjigo — povest, rešnično knjigo, predpisno z dvesto šestdesetimi stranmi. Sam je bil ves navdušen nad uspelim delom; saj ga je pa tudi stalo precej truda in znoja. A sedaj je le dosegel, kar je želel.

Le ena stvar muči Drenovca: knjiga še nima nobenega pravega naslova v kljub vsestranskemu premišljevanju.

Naslov pri knjigi pa je zelo važen, tega se je Drenovec v polni meri zavedal. Da bi to vprašanje kako rešil, je šel k nekemu znanцу. Ta je bil v pisateljevanju že »do-

ma« — saj so njegove knjige povsod zelo upoštevane.

»Dragi prijatelj, vi torej potrebujete naslov za svojo knjigo?« meni ugledni pisec romanov.

»Da,« odgovori Drenovec. »Naslov pri knjigi je vendar zelo važen; posebno za njeno uspešno prodajo! Naslov je tako rekoč njen ovoj — duhovni ovoj!«

»Seveda, seveda!« meni nadarjeni pisec. »Nekoliko potrpljenja — takoj ga bova imela. Povejte, ali so pavke v vašem romanu omenjene?«

»Pavke — čemu?« vpraša Drenovec začuden. »Ne, nikjer ne! Saj ne nastopa nika-

ka godba v njem.«

»Kaj pa trobente?«

»Tudi ne!«

»Tako — v redu! Dajte torej knjigi na-

slov: »Brez pavk in trobent!«

Drenovec je to res napravil. In knjiga je imela nepričakovan uspeh na knjižnem trgu...

„Elektronski učitelj“

Na neki ameriški šoli so pred nekaj leti preizkusili nenavadnega »elektronskega učitelja«. Ima aerodinamične oblike, na zunaj pa je svetel kot nekateri avtomobilski deli. Ne graja, ne jezi se, prav tako ne opominja otrok, če niso pazljivi. Vsekakor pa se potrudil, da je pouk zanimiv.

Ta »učitelj« je pravzaprav aparat s svetlobnimi znaki, osvetljenimi lestvicami, z zaslonom in vrsto gumbov. Izdelal ga je ameriški pedagoški psiholog Keisler. Aparat je velik pripomoček učiteljem pri pouku. Če učenec napravi napako, mehanizirani učitelj potrpežljivo počaka, da jo popravi.

Aparat začne delovati, če pritisnemo na začetni gumb. Na zaslonu se pokažejo razpredelnice, televizijski sporedi in na film-

ski trak posneta pojasnila, s pomočjo katerih je mogoče pravilno uporabljati stroj.

Po uvodni razlagi se pokaže na gledalu vprašanje z več odgovori, ki so zvezani s petimi gumbi. Če pritisne učenec na pravi gumb, se pokaže zelena luč. Če se zmoti, pa zasveti rdeča luč. Vaja se nadaljuje, dokler ne zadene pravega odgovora. Posebna ura meri čas, ki ga učenec porabi, da pravilno odgovori.

Napredek znanja vsakega učenca zaznava avtomat na posebni razpredelnici, ki jo hrani živi učitelj. Stroj hkrati tudi izračuna oceno.

Dr. Keisler je mnenja, da bo njegov elektronski »učitelj« lahko učil otroke v šolah prav vse predmete, od matematike do pesmic in zvezdoslovja.

Naj ne ve levica...

Se ko je bil Aleksander Farnese kardinal (pozneje je postal papež — Pavel III. — in vodil katoliško Cerkev od 1. 1534 do 1549), je bil znan — in sicer po pravici — po svoji darežljivosti. Nekoč se je obrnila do njega revna žena v hudi stiski. Poprosila ga je za pet skudijev (takratni italijanski denar). Farnese ji je rekel, naj gre naslednji dan k njegovemu blagajniku, da ji bo on izplačal ta denar.

Kako pa se je začudila uboga žena, ko je drugi dan pri blagajniku dobila 50 skudijev. V svoji poštenosti je žena rekla:

»To je pomota. Saj sem samo za pet skudijev zaprosila.«

Blagajnik pa ji je pokazal naročilnico kardinala, kjer je bilo napisanih 50 skudijev. Žena pa je naročilnico vzela in odšla z njo h kardinalu.

»Prečastiti, vi ste se zmotili za eno ničlo.« Farnese je pogledal naročilnico in se nasmehnil:

»Prav imate, dobra žena. Res sem se zmotil za eno ničlo. Bom takoj popravil.«

Se bolj se je začudila žena, ko je spet imela naročilnico v rokah. Kardinal je bil pripisal še eno ničlo, tako da se je glasila sedaj na 500 skudijev.

Zanj res upravičeno lahko rečemo, da se je držal gesla: »Naj ne ve levica, kar daje desnica!«

Za dobro voljo

Izpememba. — Sosed: »Ali vam še vodi vaše pravde tisti odvetnik, ki je stanoval v vaši hiši?« — Klepec: »Da, še — ampak zdaj na žalost stanujem jaz v njegovi!«

Lahko prislužen denar. — Zidarski mojster je ugledal nekega delavca, ki je s pipo v ustih mirno slonel ob zidu hiše, ki jo je njegovo podjetje gradilo. Mojstra je tako razkačilo, da mu je pri priči izplačal tedensko mezdo vnaprej in ga odpustil.

Ko je kmalu nato srečal svojega predde-

lavca, mu je to povedal.

»Kaj!« je preddelavec ves razburjen zavpil. »Saj ta sploh ni delal pri nas!«

kazal mož — sklonjen starec z brado, črno kakor oglje.

Bob je pogledal svojo spremljevalko.

»Prejšnjo sredo zvečer pri Maddenu,« ji je tiho zašepetal.

Prikimala je. »Starec z bisago!«

Mož s črno brado ni zinil besedice — obstal je v nemem začudenju na prednji ploščadi, ravno pod napisom »Market Street«.

13.

Bob Eden se je zdrznul. »Dober večer!« je pozdravil. »Menda vas misva motila?«

S težavo je splezal starec s ploščadi na pešena tla ter obema stisnil roki. »Ne, ne motita me. Seveda zaide tod mimo redkokdaj kdo. Cherry mi je ime — William I. Cherry. Bodita kar po domače. Le s stoli bo križ, gospodična!«

»Nič ne del!« se je nasmehnila dekle.

»Ravno prav prihajata k večerji,« je nadaljeval gostoljubni samotar. »Kako bo z njo? Imam škaflo fižola — pa košček gnjati...«

»Preveč ste prijazni,« je odklanjal Bob.

»Toda midva se morava kmalu vrniti v Seven Palms.«

Pavla Wendell je sedla na stopnice vagona, Bob pa se je zleknil v topli pesek. Starec je odkrevsal za svojo čudovito hišo in prinesel prazen sodček. Ko je Boba zaman pregovarjal, naj sede nanj, se je sam poslužil preprostega sedeža.

»Čeden domek ste si izbrali!« se je šalil Bob.

(Dalje prihodnjič)

40 billig

NUR BEI SAMONIG

Damen-Perlon-Unterkleider

mit schöner Spitze
bei SAMONIG nur S **29.80**

Damen-Maco-Hosen

Kurzbein
bei SAMONIG nur S **9.80**

Damen-Wäsche-Garnitur

Hemd und Hose
bei SAMONIG nur S **29.80**

Frauen-Nachthemden

aus geblumtem Wäschevitra
bei SAMONIG nur S **39.80**

Damen-Halb-Unterröcke

aus Batist
bei SAMONIG nur S **19.80**

Damen-Badeanzüge

Neueste Modelle 1966, Marken-
erzeugnisse, tief reduziert

Damen-Maco-Hemden

mit schöner Spitzenverzierung
bei SAMONIG nur S **16.90**

Damen-Slip-Hosen

aus Ripptrikot, fehlerfrei
bei SAMONIG nur S **7.90**

Damen-Blusen

in Modefarben, alle Größen
bei SAMONIG nur S **18.90**

Damen-Schoßen

aus modernem Sportstoff
bei SAMONIG nur S **69.80**

Damen-Perlon-Steppschlafrocke

bei SAMONIG nur S **79.—**

Frauen-Blusen

aus gutem gemusterten Baumwoll-
stoff bei SAMONIG nur S **25.90**

Damen-Rollkragen-Pulli

aus Orlon pflegeleicht
bei SAMONIG nur S **39.80**

Frauen-Kleider

bei SAMONIG ab S **59.80**

Damen-Baumwoll-Pulli

bei SAMONIG nur S **25.90**

Damen-Trevira-Röcke

auf Seide gefüttert
bei SAMONIG nur S **89.—**

Herren-Sporthemden

bei SAMONIG nur S **39.—**

Herren-Sportstrümpfe

reine Baumwolle
bei SAMONIG nur S **13.90**

Herren-Hemden

aus einfarbigem Frenche
bei SAMONIG nur S **29.—**

Herren-Badekombination

Strandhemd und Bade-Short,
innen mit Perlonslip
bei SAMONIG nur S **119.—**

Herren-Sheetland-Pullover

bei SAMONIG nur S **98.—**

Herren-Socketts

bei SAMONIG nur S **1.90**

Herren-Kräusel-Badchosen

bei SAMONIG nur S **29.80**

Herren-Mode-St. Tropez-Leibchen

bei SAMONIG nur S **39.—**

Herren-Kräusel-Socketts

gut dehnbar und sehr haltbar,
bei SAMONIG nur S **9.80**

Herren-Perlonhemden

mit Kurzarm
bei SAMONIG nur S **59.—**

Herren-Leibchen

Ripp-Trikot
bei SAMONIG nur S **9.80**

Herren-Netz-Slip

bei SAMONIG nur S **9.80**

Perlontücher

in allen Modefarben
bei SAMONIG nur S **5.90**

Frauen-Zephir-Schürzen

normale Durchschnittsgröße
bei SAMONIG nur S **15.90**

Frauen-Kleiderschürzen

aus farbechtem Baumwolldruck
bei SAMONIG nur S **35.—**

Servierschürzen

nette Fassung
bei SAMONIG nur S **12.90**

Rhodia-Mode-Tücher

in neuesten Mustern
bei SAMONIG nur S **14.90**

Mädchen-Batist-Blusen

bei SAMONIG nur S **24.—**

Kinder-Trikot-Hosen

bei SAMONIG nur S **6.90**

Knaben-Badehosen

bei SAMONIG ab S **12.70**

Mädchen-Kleider

bei SAMONIG nur S **29.80**

Knaben-Sporthemden

bei SAMONIG nur S **19.80**

Kinder-Rollkragen-Pulli

aus Maco-Garn
bei SAMONIG ab S **26.90**

Knaben-Slip

Baumwolle
bei SAMONIG nur S **7.90**

Kinder-Sportleibchen

rein Maco
bei SAMONIG nur S **9.80**

Kinder-Trainingshosen

bei SAMONIG nur S **19.80**

Perlonstrümpfe

nahtlos bei SAMONIG nur S **5.60**

Damen-Kräuselstrümpfe

bei SAMONIG nur S **9.80**

Perlon-Strümpfe

mit Naht
bei SAMONIG nur S **4.80**

Damen-Gummi-Schlüpfer

ca 30 cm breit 14, 90, ca 12 cm breit
bei SAMONIG nur S **9.50**

BH, einmaliger Sonderpreis!

bei SAMONIG nur S **6.90**

Perlon-B. H.

mit schöner Spitze, einmalige
Paßform
bei SAMONIG nur S **18.90**

Damen-X-Zug-Schlüpfer

bei SAMONIG nur S **19.80**

Frotté-Handtücher

Strapaz-Ware, reine Baumwolle
bei SAMONIG nur S **8.50**

Geschirrtücher

Halbleinen, gesäumt
bei SAMONIG nur S **5.60**

Schaft-Damast-Schlüpfer

120 x 180, Markenware
bei SAMONIG nur S **79.80**

Polsterbezüge

Schaft-Damast, 60 x 80 cm
bei SAMONIG nur S **23.70**

Leintücher

reine Baumwolle
bei SAMONIG nur S **39.80**

Damast-Tischtücher

130 x 130
bei SAMONIG nur S **29.80**

Damast-Servietten

58 x 58
bei SAMONIG nur S **6.90**

Garten-Tischtücher

farbecht
bei SAMONIG nur S **15.90**

Nylon-Tischdecke

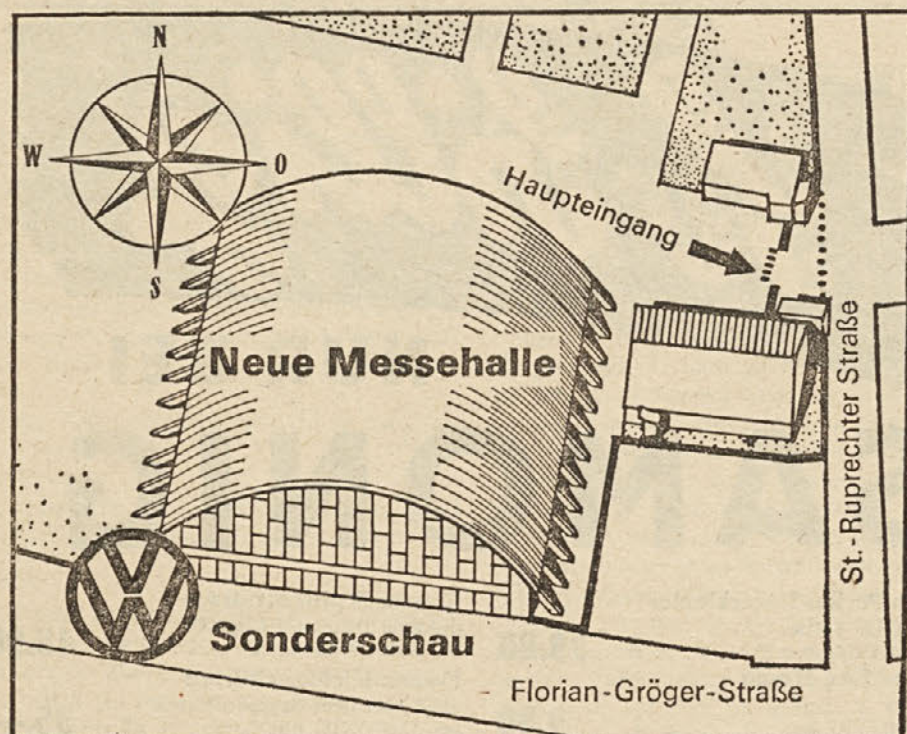
130 x 130
bei SAMONIG nur S **7.90**

Also
erst zu

SAMONIG

VILLACH am SAMONIG-ECK

SONDERAUSSTELLUNG-POSEBNA RAZSTAVA

Während der
KÄRNTNER MESSE

in der
Florian-Gröger-Straße
vor der neuen

MESSEHALLE

auch ständige
Gebrauchtwagenschau

Wir erwarten gerne Ihren
Besuch!

Med Koroškim

VELESEJ MOM

vam nudimo v
Florian-Gröger-Straße
pred novo

SEJMSKO HALO

tudi stalno
razstavo rabljenih vozil

Radi pričakujemo vašega
obiska!

AUTOVERTRETUNG R. KNOCH & Co.

Preissenkung für Autobatterien

Bei gleichbleibender Güte wurden die
Batteriepreise erheblich gesenkt

AKKUMULATORENFABRIK DR. LEOPOLD JUNGFER, FEISTRITZ IM ROSENAL, KÄRNTEN

WARMUTH -SCHLUSSVERKAUF

Damenwäsche, Badeanzüge und Schürzen

Damen-Perlonstrümpfe, Strapaz-
qualität, mit Naht **4.80**

Damen-Slips reine Baumwolle,
Netz, guter Beinabschluß . . . **6.80**

Damen-Slips aus Perlon, zarter
Spitzenbesatz **8.80**

Damen-Trägerschürzen aus Ia-
Buntdruck, reine Baumwolle,
nette Fassung, mit 2 Taschen und
Passepoil **19.50**

Badeanzüge und Bikinis ab **25.—**

Damen-Unterkleider, Perlon und
Charmeuse, mit breiter Spitzen-
verzierung, in allen Wäschefar-
ben S 58.—, S 48.—, S 28.— **18.—**

Damen-Unterkleider aus Ia-Perlon,
viele Blumen- oder Karodessins **68.—**

Damen Sommerpullis aus Ia Mako,
hochgeschlossen oder ausge-
schnitten, viele Farben **45.—**

Damen Nachthemden aus Cu-
pressa-Charmeuse, reiche
Spitzenverzierung **48.—**

Gummischlüpfer, Marke Felina
und Triumph, aus Lycra-Tüll,
Karodessin, Blumendessin,
Bauch- und Hüftenpartie dop-
pelt verstärkt S 68.— **48.—**

Damenkonfektion

Damen Short **39.—**

Damen Leinen- und Hauskleider **58.—**

Damenröcke in verschiedenen
Stoffarten und Mustern ab **68.—**

Faltenröcke **78.—**

Herrenkonfektion, Wäsche und Strümpfe

Herren Slips aus Lufttrikot (po-
rös), reine Baumwolle, mit spe-
ziellem Gummiband, Größe 3-5 **9.80**

Herren Sockets reine Baumwolle,
glatt, schwarz **6.80**

Herren Sockets Kräuselnylon, ge-
rippt, grau, braun **8.80**

Herren Leibchen oder Slip, aus
Makobaumwolle, Zello verpackt **11.—**

Herren Hemden in verschiedenen
Ausführungen, Größe 36-44 ab **39.—**

Herren Popelinehosen lang S 98.—
kurz **78.—**

Herren Sport- und Freizeitsakkos,
Überkaromusterung, sehr gute
strapazfähige Qualität, in dun-
klen Farben, von Größe 44-52
S 295.— **198.—**

Herrenanzüge 100 % reine Schur-
wolle u. Trevira, modische, ein-
reihige Fassung, Größe 44-52 **720.—**

Kinderbekleidung

Frottee-Leibchen entzückendes
Dessin, Größe 1-6 nur **15.—**

Knabenhemden in sich gemu-
stert, Langarm

Knaben Badehosen aus Helanca,
modisch gestreift und bunt
gemustert, Größe 4-16

Kinder Trainings- und Träger-
hosen, in Blau oder Rot, bis
drei Jahre **28.—**

Knabenhosen kurz, aus Helanca
mit Wolle ab **36.—**

Kinderkleider modisch gemustert **38.—**

Knaben Popelinehosen kurz, alle
Größen **49.—**

Mädchen Faltenröcke aus Ter-
lenka, alle Farben und Größen
ab

Baby Anzügeln aus reiner
Baumwolle gewirkt, Gr. 1-3 **48.—**

Mädchen Helanca Hosen, lang, in
schönen Farben ab **50.—**

Heimausstattung

Frottierhandtücher mit zartem
Buntstreif, reine Baumwolle, In-
danthren, kochecht, Größe
40x80 cm ab **8.80**

Ia Herrburger & Rhomberg-Jac-
quard-Flanelldecken kräftige,
weiche Baumwollqualität, in ver-
schieden Dessins, ca 140x190 **58.—**

Schuhabteilung

Damenpantoffel mit halbhohem
Metallabsatz in verschiedenen
Farben nur **28.—**

Damenhausslipper, bunt gemustert **48.—**

Herren Sportslipper, sehr strapaz-
fähig, braun und schwarz **148.—**

Meterware

Sommerkleider-Stoffe, 80 oder
90 cm breit ab **10.—**

Dekorstoff-Reste, 120 cm breit
zum halben Preis

WARMUTH bietet mehr!